

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 22.10.2009
KOM(2009) 544 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

**Akčný program na zníženie administratívneho zaťaženia v EÚ
Plány na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach a opatrenia na rok 2009**

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Výsledky základného merania EÚ a prehľad plánov na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach	3
3.	Dosahovanie cieľa zníženia zaťaženia vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ.....	7
3.1.	Doteraz dosiahnuté výsledky – prijaté opatrenia	8
3.2.	Doteraz dosiahnuté výsledky – navrhnuté opatrenia	10
3.3.	Očakávané výsledky – pripravované opatrenia.....	11
4.	Pokrok na vnútroštátnej úrovni	12
5.	Odporúčanie týkajúce sa rozsahu pôsobnosti akčného programu.....	13
6.	Závery	13

Akčný program na zníženie administratívneho zaťaženia v EÚ Plány na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach a opatrenia na rok 2009

1. ÚVOD

Komisia predložila v januári 2007 ambiciózny Akčný program¹ na odstránenie zbytočného administratívneho zaťaženia podnikov v EÚ. Európska rada schválila program v marci 2007² a súhlasila s tým, že administratívne zaťaženie vyplývajúce z právnych predpisov EÚ vrátane vnútroštátnych opatrení na vykonávanie alebo transpozíciu týchto právnych predpisov by sa do roku 2012 malo znížiť o 25 %. Európska rada okrem toho vyzvala členské štáty, aby „stanovili porovnateľne ambiciózne vnútroštátne ciele“.

Akčný program je neoddeliteľnou súčasťou všeobecného programu Komisie Lepšia právna regulácia – zasahovať tam, kde je to potrebné, v plnej miere zapojiť zainteresované strany a udržať zaťaženie verejných orgánov, podnikov a občanov na minime nevyhnutnom na dosiahnutie spoločenských cieľov. Tento program je pevnou súčasťou stratégie Komisie na podporu konkurencieschopnosti, rastu a zamestnanosti³. Zníženie nákladov súvisiacich s právnou reguláciou, ktoré vznikajú podnikom, je tiež v súlade s iniciatívou „Small Business Act“ a jej zásadou „najskôr myslieť na malých“. Význam zníženia zbytočného administratívneho zaťaženia sa zvýšil s hospodárskou krízou, keďže najmä malé a stredné podniky potrebujú rýchlu pomoc. V čase, keď sa možnosti Únie a členských štátov poskytovať finančnú pomoc výrazne znižujú, ide okrem toho o rozumný doplnok k priamej rozpočtovej podpore. Z týchto dôvodov sa zníženie administratívneho zaťaženia označilo za jednu z kľúčových oblastí činnosti v rámci európskeho plánu na oživenie hospodárstva.

Začiatkom roka 2009 sa Komisia zaviazala do konca svojho funkčného obdobia⁴ predložiť plány na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach pre všetkých 13 prioritných oblastí a pripraviť ďalšie opatrenia na zníženie administratívneho zaťaženia, aby urobila všetko v rámci svojich kompetencií pre dosiahnutie cieľa stanoveného na 25 % do roku 2012. Toto oznámenie, ktoré obsahuje prehľad doteraz dosiahnutých výsledkov, skúseností a budúcich krokov, sa zameriava na oba aspekty.

2. VÝSLEDKY ZÁKLADNÉHO MERANIA EÚ A PREHĽAD PLÁNOV NA ZNÍŽENIE ZAŤAŽENIA V JEDNOTLIVÝCH ODVETVIACH

Komisia po schválení Európskou radou a s podporou Európskeho parlamentu začala hodnotenie administratívneho zaťaženia⁵, ktoré vzniká podnikom, keďže podľa právnych predpisov EÚ majú povinnosť poskytovať informácie o svojich výrobkoch alebo činnostiach buď verejným orgánom alebo súkromným subjektom⁶. Toto základné meranie EÚ *zahŕňa*

¹ KOM(2007) 23, 21. januára 2007.

² Závery predsedníctva Európskej rady (7. – 8. marca 2007), s. 10.

³ Viac informácií týkajúcich sa vplyvu zníženia administratívneho zaťaženia na konkurencieschopnosť nájdete v dokumente Európskej komisie „Quantitative assessment of Structural Reforms: Modelling the Lisbon Strategy“, European Economy – Economic Paper č. 282, jún 2007.

⁴ KOM(2009) 15, 28. januára 2009.

⁵ Ako je stanovené v KOM(2007) 23, v základnom meraní EÚ sa rozlišuje medzi administratívnymi nákladmi a administratívnym zaťažením.

⁶ Informácie sa majú chápať v širšom zmysle slova, t.j. vrátane označovania, podávania správ, registrácie, monitorovania a hodnotenia potrebného na poskytovanie informácií. V niektorých

zaťaženie vyplývajúce z právnych predpisov EÚ a z vnútroštátnych opatrení na ich vykonávanie alebo transpozíciu. Používa sa v ňom „štandardný model nákladov“ EÚ (ďalej len „ŠMN“), ktorý vychádza z osobitných skúseností členských štátov. Kvalitatívne a kvantitatívne výsledky tejto činnosti predstavovali cenný vstup na stanovenie priorit a vypracovanie návrhov týkajúcich sa zníženia zaťaženia.

Základné meranie EÚ sa dokončilo v prípade 72 aktov, na ktoré sa vzťahuje Akčný program a jeho 13 prioritných oblastí⁷. Celkové administratívne zaťaženie vyplývajúce z týchto aktov na začiatku legislatívneho obdobia (rok 2005) sa odhaduje na asi 123,8 mld. EUR⁸.

V rámci opatrenia sa identifikovalo spolu 486 spravodajských povinností⁹ a viac ako 10 000 vnútroštátnych povinností, ktorými sa uvedené povinnosti EÚ transponujú alebo vykonávajú. Rámec právnych požiadaviek EÚ prekračuje viac ako 700 vnútroštátnych povinností. Pri odhade zaťaženia podnikov spojeného s plnením všetkých spravodajských povinností sa zohľadnila skutočnosť, že v mnohých prípadoch by podniky plnili požadované úlohy aj v prípade, že by zákonné povinnosti neexistovali (náklady vyplývajúce z prístupu „akoby sa situácia vôbec nezmenila“).

V tabuľke 1 je uvedený odhad administratívneho zaťaženia podľa prioritných oblastí a úspor v jednotlivých odvetviach. Číselné údaje za jednotlivé odvetvia predstavujú celkový potenciál znížiť zaťaženie týkajúci sa prijatých, navrhovaných a v niekoľkých prípadoch pripravovaných opatrení. Z údajov jasne vyplýva, ako pokročilo úsilie v oblasti zníženia zaťaženia, a že určité odvetvia výrazne prekročili cieľ stanovený na 25 %. Plány na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach uvedené v prílohe C konkrétne ukazujú, prečo je program dôležitý, komu a ako sa pomáha.

Hlavné zistenia základného merania EÚ a sprievodných štúdií realizovaných pre Komisiu sú¹⁰:

- *Veľmi vysoký podiel administratívneho zaťaženia vyplýva z obmedzeného počtu spravodajských povinností v niekoľkých politických oblastiach* (dane a právo obchodných spoločností predstavujú viac ako 80 % celkového nameraného zaťaženia, čo je logickým dôsledkom úrovne európskej harmonizácie dosiahnutej v týchto oblastiach a veľkého počtu

prípadoch sa informácie musia poskytovať orgánom verejnej moci alebo súkromným subjektom. V iných prípadoch musia byť k dispozícii len na účely kontroly alebo poskytnuté na požiadanie.

⁷ Poľnohospodárstvo a poľnohospodárske subvencie, ročná účtovná závierka/právo obchodných spoločností, politika súdržnosti, životné prostredie, finančné služby, rybné hospodárstvo, bezpečnosť potravín, právne predpisy v oblasti farmaceutického priemyslu, verejné obstarávanie, štatistika, dane/clá, doprava, pracovné prostredie/pracovnoprávne vzťahy.

⁸ Číselné údaje podľa jednotlivých odvetví sú uvedené v tabuľke 1. Číselné údaje uvedené v KOM(2009)16 zodpovedajú 42 aktom EÚ, ktoré boli pôvodne v rozsahu pôsobnosti akčného programu. Číselné údaje uvedené v tomto dokumente sa vzťahujú aj na 30 aktov EÚ, ktoré Komisia pridala v januári 2009. Členské štáty mali v paralelnom meraní zistiť administratívne zaťaženie vyplývajúce výlučne z vnútroštátnych predpisov, doteraz tak však urobila len malá časť z nich. Celkové administratívne zaťaženie v EÚ (t. j. zaťaženie vyplývajúce zo všetkých záväzkov na medzinárodnej, vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ) preto v tejto fáze nemôže byť spoľahlivo stanovené. V prílohe A sú uvedené podrobnosti týkajúce sa údajov a použitej metodiky.

⁹ Právne texty EÚ zahŕňajú rôzne typy ustanovení, z ktorých môžu vyplývať spravodajské povinnosti na vnútroštátnej úrovni: niektoré ukladajú povinnosť podnikom (priamo alebo prostredníctvom povinnej transpozície členskými štátmi do vnútroštátneho práva), iné len dávajú možnosť členským štátom uložiť povinnosť podnikom.

¹⁰ Podrobnosti nájdete v prílohe A. Externe vypracované štúdie sú k dispozícii na: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/ab_studies_2009_en.htm.

spoločností, na ktoré sa uvedené právne predpisy vzťahujú¹¹; desať najdôležitejších spravodajských povinností spolu predstavuje viac ako 77 % celkového zaťaženia vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ. To potvrdzuje správnosť rozhodnutia sústrediť meranie a úsilie o zníženie zaťaženia na obmedzený počet aktov v kľúčových prioritných oblastiach.

¹¹ V týchto oblastiach sú harmonizované pravidlá nevyhnutné, keďže nepriame dane môžu byť bezprostrednou prekážkou voľného pohybu tovaru a služieb. Okrem toho je to mimoriadne dôležité pre vytvorenie jednotného trhu s finančnými službami a tovarom. Tieto pravidlá navyše platia pre všetky odvetvia a vyžadujú si pravidelné akcie, napríklad v jednom odvetví je ročný počet faktúr oveľa vyšší ako ročný počet povolení postupov.

Tabuľka 1 – Zaťaženie a zníženie zaťaženia (na základe 72 právnych aktov)

Prioritná oblasť	Administratívne zaťaženie (v EUR)	Číselné údaje o znížení zaťaženia v jednotlivých odvetviach (v EUR)	Zníženie vyjadrené ako % zaťaženia
Poľnohospodárstvo/poľnohospodárske subvencie ¹²	5 289 700 000	-1 891 400 000	-36 %
Ročná účtovná závierka/Právo obchodných spoločností	14 589 100 000	-8 274 500 000	-57 %
Politika súdržnosti	929 100 000	-222 600 000	-24 %
Životné prostredie	1 180 600 000	-242 100 000	-21 %
Finančné služby	939 600 000	-141 600 000	-15 %
Rybné hospodárstvo	73 900 000	-33 400 000	-45 %
Bezpečnosť potravín	4 073 300 000	-1 281 800 000	-31 %
Právne predpisy v oblasti farmaceutického priemyslu	943 500 000	-154 600 000	-16 %
Verejné obstarávanie	216 300 000	-60 100 000	-28 %
Štatistika	779 500 000	-328 100 000	-42 %
Dane/clá	87 005 300 000	-26 334 200 000	-30 %
Doprava	3 861 700 000	-748 200 000	-19 %
Pracovné prostredie/pracovnoprávne vzťahy	3 879 200 000	-659 600 000	-17 %
Spolu	123 760 800 000	-40 372 200 000	-33 %

- *Spravodajské povinnosti vo všeobecnosti spôsobujú úmerne väčšie zaťaženie malým a stredným podnikom. Pre svoju veľkosť MSP často nemajú prístup k najmodernejším a najefektívnejším informačným a komunikačným technológiám. Nemôžu mať ani vlastných zamestnancov so špecializovanými znalosťami o všetkých regulačných záležitostiach, a preto sú viac odkázané na poskytovateľov služieb, ktorých služby sú niekedy veľmi nákladné. Osobitný dôraz by sa mal preto klásť na zníženie zaťaženia MSP. Pri plánovaní spravodajských povinností sa musí systematicky uplatňovať zásada „najskôr mysliť na malých“.*

¹² Podrobnosti týkajúce sa osobitného prístupu v oblasti poľnohospodárstva sú uvedené v prílohe C.1.

- *Stupeň iritácie, ktorý v podnikoch vyvoláva spravodajská povinnosť (iritačný faktor), veľmi často nezodpovedá administratívne zaťaženiu¹³. To potvrdzuje správnosť rozhodnutia zahrnúť aj akty, ktoré sú viac iritujúce ako zaťažujúce. Zohľadnenie vnímania je skutočne kľúčovým predpokladom pre zabezpečenie účasti zainteresovaných strán v dlhodobom horizonte.*
- *Podľa odhadu je 32 % administratívneho zaťaženia vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ výsledkom rozhodnutia niektorých členských štátov prekročiť rámec toho, čo vyžadujú právne predpisy EÚ („vylepšovanie“ predpisov) a neefektívnosti ich administratívnych postupov. Zdá sa, že to vo všeobecnosti potvrdzuje predchádzajúce hodnotenie pôvodu administratívneho zaťaženia¹⁴, a preto je možné znížiť administratívne zaťaženie bez toho, aby sa ohrozili ciele právnych predpisov, čo by malo zostať požiadavkou do konca programu. Výrazné rozdiely v zaťažení vyplývajúcom z vnútroštátnych opatrení na vykonávanie právnych predpisov EÚ svedčia o tom, že výmena najlepšej praxe by vo veľkej miere znížila úroveň administratívneho zaťaženia v mnohých členských štátoch.*

3. DOSAHOVANIE CIEĽA ZNÍŽENIA ZAŤAŽENIA VYPLÝVAJÚCEHO Z PRÁVNYCH PREDPISOV EÚ

Hoci zníženie administratívneho zaťaženia sa nezačalo v roku 2005¹⁵, hlavné kroky na dosiahnutie cieľa EÚ stanoveného v marci 2007 na 25 % sa vykonali počas funkčného obdobia tejto Komisie. Komisia už identifikovala možné zníženie zaťaženia, ktoré vysoko prekračuje uvedený cieľ. Opatrenia na zníženie zaťaženia, ktoré Komisia zaviedla alebo navrhla, a už prijaté opatrenia by mohli priniesť úsporu vo výške 7,6 mld. EUR. Opatrenia, ktoré navrhla Komisia a ktoré ešte neboli prijaté, by mohli túto sumu zvýšiť o 30,7 mld. EUR. Práca na príprave ďalšieho zníženia by mohla viesť k predloženiu 31 dodatočných opatrení, ktoré by priniesli ďalšie úspory vo výške aspoň 2,1 mld. EUR. To by spolu mohlo predstavovať úspory vo výške 40,4 mld. EUR zo 123,8 mld. EUR, t. j. -33 % z celkového odhadovaného zaťaženia vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ.

Aby sa jasne ukázalo, čo sa doteraz dosiahlo, v oznámení sa rozlišuje medzi opatreniami na zníženie zaťaženia, ktoré sú *prijaté* (napr. prijatie právnych aktov Európskym parlamentom a Radou alebo prijatie vykonávajúcich aktov Komisiou); ktoré sú *navrhnuté* (napr. legislatívne návrhy, ktoré v súčasnosti posudzuje Európsky parlament a Rada) a ktoré sú *pripravované*¹⁶.

Niektoré opatrenia na zníženie zaťaženia sa týkajú výlučne úrovne EÚ, zatiaľ čo iné si vyžadujú spoluprácu EÚ a členských štátov. V prípadoch, keď je opatrenie na zníženie zaťaženia určené najmä členským štátom, úlohou Komisie je tieto zmeny uľahčiť.

¹³ Iritačný faktor závisí od prijatia cieľa politiky, vnímania užitočnosti informácie pre ciele politiky, začlenenia právnych požiadaviek do podnikových procesov a od jednoduchosti interakcie s príslušnými orgánmi.

¹⁴ KOM(2006) 691.

¹⁵ Desať opatrení na zníženie zaťaženia prijatých Parlamentom a Radou (vo výške 6,8 mld. EUR) má pôvod v návrhu právnych predpisov, ktorý predložila predchádzajúca Komisia. Táto Komisia začala svoje funkčné obdobie overovaním návrhov, ktoré ešte neboli prijaté. Rozhodla sa týchto desať návrhov zachovať a obhajovala ich počas legislatívneho rokovania.

¹⁶ Podrobnosti o opatreniach na zníženie zaťaženia predložených pre jednotlivé prioritné oblasti nájdete v plánoch na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach v prílohe D.

Tabuľka 2 – Stav realizácie/Plány na zníženie zaťaženia pre jednotlivé odvetvia (na základe 72 právnych aktov)

Prioritná oblasť	Prijaté opatrenia			Navrhované opatrenia			Pripravované opatrenia		
	#	v EUR	%	#	v EUR	%	#	v EUR	%
Poľnohospodárstvo/poľnohospodárske subvencie	7	-1 891 400 000	-36 %	0	0	0 %	1	0	0 %
Ročná účtovná závierka/Právo obchodných spoločností	5	-1 362 900 000	-9 %	2	-6 911 600 000	-47 %	2	0	0 %
Politika súdržnosti	4	-117 600 000	-13 %	1	-50 000 000	-5 %	1	-55 000 000	-6 %
Životné prostredie	1	-3 600 000	0.3 %	5	-238 500 000	-20 %	4	0	0 %
Finančné služby	5	-142 500 000	-15 %	1	900 000	0.1 %	1	0	0 %
Rybné hospodárstvo	1	-19 000 000	-26 %	2	-14 400 000	-19 %	0	0	0 %
Bezpečnosť potravín	5	-24 600 000	0.6 %	1	103 800 000	3 %	2	-1 361 000 000	-33 %
Právne predpisy v oblasti farmaceutického priemyslu	2	-40 100 000	-4 %	1	-61 000 000	-6 %	2	-53 500 000	-6 %
Verejné obstarávanie	1	-12 500 000	-6 %	0	0	0 %	2	-47 600 000	-22 %
Štatistika	7	-328 100 000	-42 %	0	0	0 %	6	0	0 %
Dane/clá	4	-3 133 100 000	-4 %	2	-23 201 100 000	-27 %	3	0	0 %
Doprava	4	-403 800 000	-10 %	3	-344 400 000	-9 %	1	0	0 %
Pracovné prostredie ¹⁷	2	-92 600 000	-2 %	0	0	0 %	6	-567 000 000	-15 %
SPOLU	48	-7 571 800 000	-6 %	18	-30 716 300 000	-25 %	31	-2 084 100 000	-2 %

3.1. Doteraz dosiahnuté výsledky – prijaté opatrenia

Od začiatku legislatívneho obdobia sa podnikli dôležité kroky na zníženie zaťaženia vo všetkých prioritných oblastiach. Parlament a Rada doteraz prijali 33 legislatívnych návrhov predložených Komisiou, ktorými je podľa odhadu možné dosiahnuť úsporou vo výške 5,7 mld. EUR. Komisia zároveň zaviedla 15 opatrení (napr. vykonávacie akty, usmernenia a nástroje IT), prostredníctvom ktorých by sa mohla dosiahnuť úspora vo výške 1,9 mld. EUR.

¹⁷ V tejto prioritnej oblasti obsahujú údaje v stĺpci „Pripravované opatrenia“ aj „Posudzované opatrenia“.

Niektoré z týchto opatrení boli predložené v rámci súborov technických opatrení z rokov 2007 a 2008, ktorých cieľom bolo dosiahnutie bezprostredných a výrazných výhod alebo zmiernenie iritácie (tzv. „zrýchlené opatrenia“). Komisia vyjadruje poľutovanie nad pomalým tempom pri prijímaní niektorých z týchto opatrení Európskym parlamentom a Radou¹⁸.

Opatrenia na zníženie zaťaženia s okamžitým účinkom

Na účely zostavovania štatistiky obchodu (Intrastat) sú podniky povinné **vykazovať svoj dovoz a vývoz tovaru v rámci Únie**. Zvýšením prahovej hodnoty, pod ktorou podniky nemajú spravodajskú povinnosť, sa počet vykazujúcich podnikov od roku 2004 podľa odhadu znížil o polovicu (zo 720 000 na približne 350 000). Tieto opatrenia sú prínosom najmä pre MSP.

Osobitná pozornosť sa venovala oblastiam, ktoré spôsobujú veľkú časť administratívneho zaťaženia, ako napr. právne predpisy v oblasti DPH a právo obchodných spoločností. Osobitný dôraz sa kládol aj na to, že sa podnikom umožní maximálne využitie potenciálu úspory nákladov v prípade nových technológií a riešení elektronickej štátnej správy a zníži sa zaťaženie MSP. Príkladmi už prijatých opatrení sú:

- Zjednodušili sa formality pre **poľnohospodárov**, ktorí využívajú režim jednotnej platby a iné podporné opatrenia, ako napr. platby na energetické plodiny a tvrdú pšenicu. V minulosti museli poľnohospodári nechať časť nevyužívanej pôdy ležať ladom (vyňatie pôdy z produkcie), aby mohli dostať podporu. Zrušením tejto požiadavky poľnohospodárom odpadla povinnosť vykazovať plochy, ktoré majú v úmysle vyňať z produkcie, a overovať, či ich plocha zodpovedá percentuálnym podielom stanoveným právnymi predpismi ES. Týka sa to viac ako 12 mil. žiadostí ročne.
- Vďaka lepším „usmerneniam pre **hodnotenie rizika**“¹⁹ a európskej kampani Európskej agentúry pre **ochranu zdravia a bezpečnosť pri práci** by mal byť vyšší počet najmä menších spoločností schopný vykonávať hodnotenia vyžadované zákonom jednoduchším a menej časovo náročným spôsobom s odhadovanými ročnými úsporami v EÚ vo výške 92,5 mil. EUR.
- Modernizovaným colným kódexom²⁰ sa zavedie úplne **elektronické colné prostredie** a uľahčí sa colný režim. Vzhľadom na náklady na podanie viac ako 170 mil. colných vyhlásení ročne je možná úspora obrovská (zhruba 2,4 mld. EUR ročne).

¹⁸ Zoznam návrhov, ktoré ešte neboli prijaté, nájdete v prílohe G.

¹⁹ <http://osha.europa.eu/en>.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 z 23. apríla 2008, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (modernizovaný Colný kódex).

Zníženie administratívneho zaťaženia: dynamický proces

Na zaznamenávanie času jazdy a odpočinku **vodičov nákladných vozidiel** sa používajú tachografy. Zatiaľ čo obsluha analogických **tachografov** si vyžaduje mnoho manuálnych operácií, použitím digitálnych tachografov sa skraca priemerný čas potrebný na zaznamenávanie informácií. EÚ sa rozhodla, že pre dopravné spoločnosti by sa malo stať pravidlom používanie digitálnych tachografov (nariadenie (ES) č. 561/2006). Touto zmenou sa administratívne zaťaženie na jedného vodiča znižuje priemerne o 37 EUR za rok. Vzhľadom na to, že 74 % vodičov stále používa analogické tachografy, toto opatrenie môže priniesť ročnú úsporu až do výšky 286 mil. EUR. Vedľajším účinkom tohto nariadenia je však určitá nejednotnosť, pokiaľ ide o čas jazdy a odpočinku vodičov, ktorí nie sú vodičmi z povolania, a v porovnaní s poľnohospodármi z neho vyplýva väčšie zaťaženie pre remeselné podniky.

V júli 2009 Komisia predložila návrh vykonávacieho opatrenia, v ktorom bolo opísaných 12 konkrétnych spôsobov zjednodušenia používania digitálnych tachografov. Čas, ktorý na to vodiči potrebujú, by sa mal priemerne znížiť o 10 %. Keďže táto právna regulácia sa týka 6 mil. vodičov a priemerné náklady na jeden pracovný deň predstavujú 147 EUR, úspory by mohli dosiahnuť 234 mil. EUR ročne.

V rámci plánovanej revízie nariadenia 3821/1985 Komisia odstráni uvedené nezrovnalosti a oslobodí obidve odvetvia od pravidiel EÚ týkajúcich sa času jazdy a odpočinku do vzdialenosti 100 km aj od povinnosti používať tachografy na vzdialenosti do 100 km. Malo by to viesť k výraznému zníženiu administratívneho zaťaženia poľnohospodárov aj remeselníkov, ktorí nie sú vodičmi z povolania, a zároveň zaistiť vysokú úroveň sociálnej ochrany vodičov a bezpečnosť na cestách.

Za zmienku stojí aj skutočnosť, že „novým právnym rámcom pre uvádzanie výrobkov na trh“, ktorý nadobudne účinnosť v roku 2010, sa znížia náklady vyplývajúce z vnútroštátnych právnych predpisov²¹. Tento nový právny rámec predpokladá najmä rozšírenie zásady vzájomného uznávania na odvetvia, na ktoré sa vzťahuje neharmonizovaný prístup. Tým sa zaťaženie podnikov významne zníži.

3.2. Doteraz dosiahnuté výsledky – navrhnuté opatrenia

Okrem už prijatých opatrení Komisia navrhla 18 opatrení, ktoré ešte neboli prijaté. Tieto navrhované opatrenia by podľa odhadu mohli priniesť úspory vo výške 30,7 mld. EUR²².

Osobitné úsilie sa vynaložilo na právne predpisy v rámci akčného programu. Mimoriadne dôležité sú dva návrhy predložené už v roku 2009: týkajú sa fakturačných noriem stanovených právnymi predpismi v oblasti DPH (pozri rámček týkajúci sa elektronickej fakturácie) a rozsahu pôsobnosti účtovných smerníc EÚ (oslobodenie mikropodnikov od účtovných pravidiel EÚ).

Ďalšie horizontálne opatrenia a opatrenia podľa jednotlivých odvetví navrhnuté Komisiou pred rokom 2009, ktoré ešte neboli prijaté zákonodarným orgánom ES, zahŕňajú nové pravidlá, ktoré výrazne uľahčia vykazovanie v súvislosti s farmakovigilanciou²³. Na podporu žiadosti o registráciu budú **farmaceutické spoločnosti** musieť predkladať len zjednodušený „hlavný súbor pre farmakovigilančný systém“, ak budú viesť podrobnú dokumentáciu na mieste. Zjednoduší sa hlásenie nežiaducich účinkov, takže firmy, ktoré sú držiteľmi rozhodnutia o registrácii, budú musieť vypracúvať menej periodicky aktualizovaných správ o bezpečnosti, ktoré budú relevantnejšie. Zdroje vynakladané v súčasnosti na spravodajské povinnosti by sa mohli lepšie využiť na analýzu údajov o merateľných účinkoch liekov, teda na bezpečnosť liekov.

²¹ http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/index_en.htm.

²² Pozri prílohu G.

²³ Návrh smernice Európskeho Parlamentu a Rady, pokiaľ ide o farmakovigilanciu, KOM(2008) 665.

V treťom strategickom preskúmaní programu Lepšia právna regulácia z 28. januára 2009 sa Komisia zaviazala do konca svojho funkčného obdobia predložiť ďalšie opatrenia na zníženie administratívneho zaťaženia. Komisia odvtedy navrhla alebo zaviedla 7 opatrení na zníženie zaťaženia a do konca tohto roku sa plánuje 7 ďalších²⁴.

Návrhy s veľmi silným potenciálom

V januári 2009 Komisia navrhla podporiť elektronickú fakturáciu (e-invoicing), t. j. odstrániť prekážky vystavovaniu elektronických faktúr podnikov. Súčasnú fakturačnú pravidlá podľa smernice o DPH umožňujú, aby členské štáty stanovili doplňujúce požiadavky na faktúry tak, aby zodpovedali platným ustanoveniam o DPH. Tieto dodatočné požiadavky a nedostatočná harmonizácia medzi členskými štátmi v tejto veci znemožňujú, aby podniky v úplnej miere využívali podnikateľské praktiky znižujúce náklady, ako sú napríklad elektronická fakturácia. Vzhľadom na to, že sa v Európe ročne vydá 17 mld. faktúr s DPH, prechod na úplne elektronický fakturačný systém by znamenal významnú úsporu času a nákladov pre viac ako 22 mil. zdaniteľných podnikov. Ak by všetky podniky vydávali všetky faktúry elektronicky, strednodobo by sa mohla dosiahnuť úspora až do výšky 18,4 mld. EUR.

Ide o zďaleka najväčšiu úsporu navrhnutú Komisiou. Preto je nutné, aby Rada rýchle prijala rovnaké zaobchádzanie s papierovými a elektronickými faktúrami.

Komisia okrem toho navrhla významné zjednodušenie povolovacích postupov pre biocídne prípravky, čo podľa odhadu prinesie zníženie administratívneho zaťaženia vo výške 140 mil. EUR ročne²⁵. Po dokončení pilotnej fázy projektu PEPPOL (Pan-European Public eProcurement On-Line) sa urobí zásadný krok k tomu, aby každá spoločnosť mohla s ktoroukoľvek európskou vládou inštitúciou komunikovať elektronickou cestou počas celého procesu verejného obstarávania.

Komisia okrem toho skúma možnosť predložiť do konca roku návrh založený na „cene EÚ za najlepší nápad, ako znížiť byrokráciu“ z mája 2009²⁶, podľa ktorého sa odporúča oslobodenie podnikov s remeselnou výrobou od povinnosti používať tachograf pri poskytovaní ich služieb v rámci rozumnej vzdialenosti²⁷.

Rovnako sa však sledovali aj opatrenia na zníženie zaťaženia, ktoré nepatria do rámca akčného programu. Návrhom týkajúcim sa smernice o prospekte²⁸ by sa napríklad odstránila duplicita povinností uložených emitentom cenných papierov. Podobne by sa novými opatreniami vo farmaceutickom odvetví znížili zbytočné povinnosti týkajúce sa látok používaných ako riedidlo alebo nosič pre lieky (pomocné látky) a rozšírilo by sa používanie „automatického vzájomného uznávania“ v oblasti registrácií.

3.3. Očakávané výsledky – pripravované opatrenia

Ďalšie opatrenia na zníženie zaťaženia sú vo fáze prípravy takmer vo všetkých prioritných oblastiach. Tieto opatrenia sa zameriavajú najmä na odstránenie iritujúcich požiadaviek tak,

²⁴ Podrobnosti nájdete v prílohe D. Tieto opatrenia sa týkajú najmä právnych predpisov v oblasti životného prostredia, dopravy, štatistiky verejného obstarávania a bezpečnosti potravín.

²⁵ KOM(2009) 267 v konečnom znení, 12. júna 2009.

²⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/competition_en.htm.

²⁷ Podrobnosti nájdete v tlačovej správe IP/09/754 z 13. mája 2009. Komisia zabezpečuje v prípade dvoch ďalších návrhov nominovaných na cenu (registrácia výrobcov malého množstva potravín a zber údajov o obchode v rámci EÚ) aj ich ďalšie rozvíjanie vrátane kontaktu s členskými štátmi.

²⁸ Smernica 2003/71/ES o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie.

aby podniky cítili zníženie zaťaženia. Časový plán prípravných prác zohľadňuje skutočnosť, že opatrenia musia byť prijaté do roku 2012²⁹.

Výsledkom by mohlo byť 31 ďalších opatrení týkajúcich sa okrem iného týchto oblastí:

- ďalšie prispôbenie účtovných pravidiel a pravidiel auditu EÚ potrebám malých a stredných podnikov a ich vlastníkom, napríklad možným zjednodušením požiadaviek na členenie súvahy a výkazu ziskov a strát, ako aj obmedzením povinnosti zverejňovania poznámok k účtom;
- zníženie administratívneho zaťaženia pre farmaceutické spoločnosti vyrábajúce veterinárne lieky prostredníctvom zefektívnenia postupu v prípade žiadosti o registráciu, zjednodušenia vykazovania zmien a modernizácie požiadaviek v súvislosti s farmakovigilanciou;
- zjednodušenie uznávania ako „pravidelná lodná doprava“ pre podniky prepravujúce tovar medzi dvoma prístavmi na colnom území Spoločenstva (používanie novej európskej databázy výrazne zjednoduší najmä prvú registráciu a ďalšie pridelovanie lodí k tejto službe).

4. POKROK NA VNÚTROŠTÁTNEJ ÚROVNI

Všetky členské štáty reagovali pozitívne na výzvu Európskej rady (marec 2007), aby stanovili ambiciózne vnútroštátne cieľ na odstránenie zbytočného administratívneho zaťaženia. Okrem toho je lepšia právna regulácia v mnohých členských štátoch súčasťou programov na oživenie hospodárstva. Táto skutočnosť dokazuje, že všetky členské štáty EÚ sa intenzívne angažujú v zlepšovaní podnikateľského prostredia, najmä vo vzťahu k MSP.

Ešte stále však existuje priestor na zlepšenie. Niektoré členské štáty, ako napríklad Dánsko, Holandsko, Nemecko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko³⁰ sú jednoznačne na prvých priečkach pri znižovaní administratívneho zaťaženia. Aj v prípade týchto členských štátov však existujú rozdiely v konkrétnych výsledkoch doteraz dosiahnutých pri znižovaní administratívneho zaťaženia.

Preto je dôležité podporovať snahy členských štátov, keďže v mnohých prípadoch podniky pocítia výhody opatrení EÚ pri každodennej činnosti len vtedy, ak vnútroštátne orgány v plnej miere využijú nové možnosti oslobodiť niektoré spoločnosti od povinnosti poskytovať určité informácie, vyvarujú sa „vylepšovania“ predpisov a znížia administratívne zaťaženie vyplývajúce výlučne z vnútroštátnych predpisov. Komisia je ochotná vymieňať si skúsenosti s členskými štátmi a pomôcť im pri vypracúvaní metodiky a pri identifikácii možných opatrení na zníženie zaťaženia. Vzhľadom na celkový význam lepšej právnej regulácie bude Komisia aj naďalej úzko spolupracovať s členskými štátmi a bude monitorovať ich výsledky v súvislosti s postlisabonskou agendou 2010³¹.

²⁹ Pozri prílohu C. Plány na zníženie administratívneho zaťaženia v jednotlivých odvetviach – podrobný opis. O tom, ako využiť tieto prípravné práce, samozrejme rozhodne budúca Komisia.

³⁰ Pozri prílohu E.

³¹ Dokončenie meraní na vnútroštátnej úrovni a prijímanie súvisiacich opatrení na zníženie zaťaženia vo väčšom počte členských štátov sú nevyhnutné pre celkový zmyslupnejší prehľad o pokroku dosiahnutom v Európskej únii (t. j. čo sa vykonalo na vyriešenie zaťaženia vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ a zaťaženia vyplývajúceho výlučne z vnútroštátnych predpisov) a pre zabezpečenie toho, že podniky skutočnevidia rozdiel pri svojich každodenných činnostiach. Komisia by mohla začať podrobnejšie informovať Európsku radu o pokroku na vnútroštátnej úrovni.

5. ODPORÚČANIE TÝKAJÚCE SA ROZSAHU PÔSOBNOSTI AKČNÉHO PROGRAMU

Hoci toto oznámenie ukazuje, že sa už dosiahol veľký pokrok, Komisia sa domnieva, že stále existuje priestor na ďalšie zlepšenie. Už v januári 2009 rozšírila zoznam 42 aktov v programe o 30 ďalších.

Okrem toho dôkladne preskúmala ďalšie návrhy členských štátov a zainteresovaných strán, v oboch prípadoch v rámci skupiny nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni a prostredníctvom internetovej konzultácie Komisie³², a ďalej preskúmala výsledky analytického preskúmania *acquis* predložené v roku 2009³³.

V rámci tohto preskúmania Komisia zistila, že v prípade 28 aktov by mohlo byť možné ďalšie zníženie zaťaženia a že tieto akty, alebo aspoň niektoré z nich, by mohli byť súčasťou ďalších iniciatív na zníženie administratívneho zaťaženia počas funkčného obdobia budúcej Komisie. Tieto iniciatívy by buď rozšírili rozsah pôsobnosti súčasných 13 prioritných oblastí alebo pridali do rámca akčného programu ďalšie oblasti, ako napríklad občianske právo/obchodné právo, vnútorný trh s tovarom, programy financovania výskumu a vývoja a cestovný ruch³⁴. Rovnako by sa zabezpečilo, že administratívne zaťaženie sa bude považovať za neoddeliteľnú súčasť programu na zjednodušenie právnych predpisov.

6. ZÁVERY

Komisia vynaložila rozhodné úsilie na splnenie svojej časti akčného programu. Vďaka konštruktívnemu partnerstvu s Európskym parlamentom a Radou, členskými štátmi a zainteresovanými stranami sa Komisii podarilo výrazne sa priblížiť k cieľu stanovenému na 25 %. Komisia využila najmä konkrétne návrhy skupiny nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni pre oblasť administratívneho zaťaženia. Tieto návrhy súvisiace s 72 právnymi aktmi, na ktoré sa už vzťahuje akčný program, boli zapracované do plánov na zníženie zaťaženia v jednotlivých odvetviach³⁵. Aj ďalšie návrhy, ktoré predložili zainteresované strany, sa ukázali byť veľmi cenné. Tieto návrhy sa použili ako vklad pre možné rozšírenie akčného programu, o ktorom rozhodne budúca Komisia³⁶.

Skupina nezávislých zainteresovaných strán na vysokej úrovni bola mimoriadne užitočná pri preskúmaní uskutočniteľnosti návrhov opatrení na zníženie zaťaženia a pri hľadaní nových spôsobov zníženia administratívneho zaťaženia. Predseda Barroso preto oznámil, že novú Komisiu požiada o predĺženie jej funkčného obdobia (ktoré končí v auguste 2010). Rovnako užitočné boli aj verejné internetové a offline konzultácie v členských štátoch.

Opatrenia doteraz predložené Komisiou by európskym podnikom mohli priniesť úspory vo výške 38,3 mld. EUR ročne. Táto suma zodpovedá zníženiu administratívneho zaťaženia o 31 %. Realizácia tohto pokroku v podobe konkrétnych výhod pre podniky bude však teraz závisieť od rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady rýchle prijať opatrenia, ktoré ešte neboli prijaté, a od spôsobu, akým sa členské štáty rozhodnú tieto zmeny zaviesť. Členské štáty by okrem toho mali v plnej miere využiť možnosti, ktoré ponúkajú doterajšie právne predpisy ES, na oslobodenie od povinností pre niektoré druhy podnikov, ako sú napríklad

³² Komisia dostala viac ako 800 príspevkov. Pozri http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/online_consultation_en.htm.

³³ KOM(2009) 17.

³⁴ Pozri prílohu F.

³⁵ Pozri oddiel 3 a prílohy B a C.

³⁶ Pozri oddiel 4 a prílohu F.

malé a stredné podniky, a nemali by prekračovať rámec spravodajských povinností požadovaných EÚ.

Lepšia právna regulácia si vyžaduje stále politické vedenie a odhodlanie. Ide o dlhodobú činnosť, pri ktorej musia všetky strany zapojené do tvorby právnych predpisov zabezpečiť, aby podniky pocítili výsledky programu na zníženie administratívneho zaťaženia. Je to aj otázka udržania prijímania európskej integrácie verejnosťou. Preto je mimoriadne dôležité zabezpečiť, aby každá nová spravodajská povinnosť a nová administratívna záťaž boli obmedzené na potrebné minimum, a zároveň aj naďalej znižovať existujúce administratívne zaťaženie, aby sa skutočný účinok opatrení prejavil v každom odvetví.

Komisia bude preto pokračovať vo svojom úsilí v dvoch smeroch. Po prvé, aktívnym preskúmaním existujúcich právnych predpisov zabezpečí, aby sa identifikovali existujúce povinnosti a navrhlo sa odstránenie neaktuálnych povinností. Po druhé, prostredníctvom svojho systému hodnotenia vplyvu zabezpečí, že v rámci nových politických opatrení sa budú zavádzať len nevyhnutne potrebné požiadavky³⁷. Komisia bude teda pravidelne overovať, či sa právnymi predpismi dosiahli požadované výsledky a či z nich nevyplýva zaťaženie, s ktorým zákonodarcovia nepočítali. Vďaka ambicióznym cieľom, inovačnému mysleniu a novými technológiami bude mať Únia prospech z jednoduchších pravidiel a zároveň si udrží vysoké sociálne a ekonomické štandardy a štandardy v oblasti životného prostredia.

³⁷ Pozri http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm